

RTU studiju kurss "Izvēles modulis "Autisms": Izaicinošas uzvedības cēloņu identificēšana un risinājumi bērniem ar autiska spektra traucējumiem"

0R000 Rēzeknes akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	RA0674
Nosaukums	Izvēles modulis "Autisms": Izaicinošas uzvedības cēloņu identificēšana un risinājumi bērniem ar autiska spektra traucējumiem
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Mārīte Rozenfelde - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kurss veidots tā, lai studenti iegūtu zināšanas un dziļāku izpratni par bērnu ar autiskā spektra traucējumiem (AST) attīstības īpatnībām, izaicinošas uzvedības cēloņiem un risinājumiem. Kurss ietver teorētiskās zināšanas par AST simptomu kopumu un sniedz ieskatu par to, kā veidojas uzvedība, par iespējamo preventīvo darbību un risinājumiem sociāli nepieņemamas uzvedības gadījumā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kurss mērķi un uzdevumi: - Iegūt zināšanas par AST jēdzienu, cēloņu teorijām, diagnostikas iespējām, - Veidot izpratni par ētisko principu nozīmi mācību vidē, kurā tiek realizēta iekļaujoša izglītība, - Veidot izpratni par uzvedības veidošanās pamatprincipiem, - Veidot prasmi atpazīt AST uzvedību raksturojošās pazīmes un pielāgot mācību vidi, - Veidot praktiskās iemaņas sociāli nepieņemamas, izaicinošas uzvedības cēloņu identificēšanā un atbilstošu metožu pielietošanā nevēlamas uzvedības mazināšanai bērniem ar AST.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Kursa ietvaros tiek izstrādāts praktiskais darbs/projekts par bērnu ar autiskā spektra traucējumiem izaicinošas uzvedības cēloņiem un risinājumiem, kas paredz papildus ieteicamās literatūras studijas. Projekta darbā analizē un novērtē gadījuma situāciju, meklē piemērotākos risinājumus, sagatavo individuālo uzvedības korekcijas plānu un izdara secinājumus. Kursa noslēgumā projektu rezultāti tiek prezentēti un studenti piedalās diskusijās.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Landrāte E., Tūbele S. (2011). Autisms un saskarsme. Rīga: RaKa 2. Notboma E. (2008). Desmit lietas, kas jāzina par bērniem ar autismu. Rīga: Pētergailis 3. Bethere, D. u.c. (2013). Metodiskais materiāls pedagogiem darbam ar izglītojamiem, kuriem ir autisms. Liepājas Universitātes speciālās izglītības laboratorija. Rīga: VISC 4. Veclava V., Aldenrūda U., Ilsteds S. (2012). Bērni, kuriem ir autisms un Aspergera sindroms. Ikdienas praktiskā darba pieredze. Rīga: Velku biedrība 5. Liepiņa, S. (2003). Speciālā psiholoģija. Rīga: RaKa. 6. Hejlskovs-Elvēns Bū (2017). Bez kliegzieniņiem, kodieniņiem un sitiēniņiem. Rīga: Velku biedrība 7. Hejlskovs-Elvēns Bū, Šelunda A. (2020) Rīkojies! Izvērtē! Maini!. Rīga: Velku biedrība 8. Špicers G. (2017). Hiperaktīvais bērns un uzmanības deficīts. UDHS un UDS. Rīga: Jumava 9. Skara D. (2024). Saprast UDHS. Rīga: Skolas vārds 10. Kedars Ī. (2025). Īdo autisma zemē. Ceļš uz brīvību – izklūstot no autiskās klusēšanas cietuma. Rīga: ZvaigzneABC
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vispārējā, speciālajā psiholoģijā un pedagoģijā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Autiskā spektra traucējumi – cēloņi, raksturīgākās iezīmes, diagnostika	2	4	1	2
Ētiskie principi un ētisku lēmumu pieņemšana iekļaujošā mācību vidē. Pozitīvas sadarbības veidošana.	4	6	1	6
Uzvedības veidošanās pamatprincipi, AST un UDHS	4	6	1	8
Bērnu ar AST izaicinošas uzvedības cēloņu identificēšana, datu vākšana, korekcijas mērķu izvirzīšana	6	4	1	10
Metodes bērnu ar AST nevēlamas uzvedības mazināšanai	6	6	2	12
Patoloģiska pretošanās prasībām- viens no AST profiliem	2	5	1	7
Drošas un strukturētas mācību vides veidošana mācību iestādē	2	4	1	8
Praktiskais darbs/ projekts. Rezultātu prezentācija	6	14	4	16
Kopā:	32	49	12	69

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
--------------------------------	------------------------------

Zināšanas: Atpazīst bērnu ar autiskā spektra traucējumiem (AST) galvenās iezīmes. Ir izpratne par to, kā AST raksturīgākās iezīmes ietekmē indivīda uzvedību, komunikāciju un sociālo mijiedarbību.	Eksāmena darbs.
Prasmes: Izprot izaicinošas uzvedības cēloņus un spēj pamatot pieņemtos lēmumus nevēlamās uzvedības mazināšanai bērniem ar AST. Izprot ģimenes lomu un spēj veidot cieņpilnu, konstruktīvu sadarbību ar iesaistītajām personām bērna ar AST uzvedības problēmu risināšanā.	Praktiskais darbs/ projekts: situācijas analīze. Rezultātu prezentācija un dalība diskusijās.
Kompetences: Prot lietot galvenās pieejas un metodes sociāli nepieņemamas, izaicinošas uzvedības mazināšanai bērniem ar AST	Praktiskais darbs: individuālais uzvedības korekcijas plāns

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Eksāmena darbs	20
Praktiskais darbs/ projekts: situācijas analīze. Rezultātu prezentācija un dalība diskusijās.	40
Praktiskais darbs: individuālais uzvedības korekcijas plāns. Rezultātu prezentācija un dalība diskusijās.	40
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	